

LEDER FORUM

NR. 2/2016 – 14. ÅRGANG. LEDERBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE

3 BEVARE OG FORNYE
Leder

4 NYTT PROGRAM SKRITT FOR SKRITT
Til høsten tas det nye programmet i bruk. Hva er egentlig nytt, og hva må gruppene gjøre for å følge det nye programmet?

7 NYE NETTSIDER
På de nye nettsidene finner du info om KFUK-KFUM-speiderne, nyheter, arrangementer og alt det nye programmet.

8 STATUS PÅ LEDERTRENINGSPROJEKTET
Forbundets ledertrening og kurs-tilbud går fra en periode med piloter og uttesting til normal drift fra høsten.

9 HEFTIG VINTERFRILUFTSLIV
Deltakerne på Ekspedisjon vinter fikk en skikkelig leksjon i vinterfriluftsliv.

10 HVERDAGSINTEGRERING
Heidi Furustøl skriver om hvordan vi kan bidra til å ta imot flyktingene som kommer til Norge i Generalsekretærens hjørne.

10 FORSKJELLIGHET ER EN STYRKE
Landssjef Anders Østeby og viselands-sjef Gunvor Meling skriver om forskjellig-het i Landsstyret har ordet.

11 LISA GIKK TIL SKOLEN
Andakten er hentet fra boken *Con dios*, gitt ut på Verbum forlag 2011.

12 ROVERSIDENE
Les om roverkongressen og Synne Liens deltakelse på World Scout Moot i Canada 2013.

14 FORBUNDSNYTT
Store og små nyheter fra organisasjonen.

16 GLOBALAKSJONEN GJØR EN FORSKJELL I MENNESKERS LIV
Sri Lanka er nytt samarbeidsland for Globalaksjonen, og fokusområdet er økonomisk rettferdighet.

18 NORDTANGEN 70 ÅR
Vårt eget nasjonale speidersenter har 70-årsjubileum i 2016. Dette markeres med jubileumsfeiring den 26. juni.

20 MENNESKET MOT NATUREN
Bjarte Aamo Lund skriver om sin opplevelse av villmarkskurset *På bar bakke*.

22 HAUKNESTINDEN
Martin Grøn fjell forteller om sitt favoritt-fjell i Mitt fjell-spalten.

24 ARRANGEMENTSINFO
Aktuelle arrangementer.

Bevare og fornye

I 2016 er det mange prosjekter hvor balansen mellom å bevare og å fornye har stått sentralt.

MANGE AV OSS er glad i rutiner og faste mønstre i hverdagen. Det gir trygghet, forutsigbarhet og faste holdepunkter. Andre blir fort rastløse og føler uro i kroppen dersom det ikke stadig skjer noe nytt og utfordrende. Her er vi forskjellige, men jeg tror de fleste av oss kjenner mer eller mindre på begge deler. Vi har både behov for trygghet og rutiner, og samtidig gleder vi oss over nye utfordringer og opplevelser.

VÅREN ER EN deilig tid. Solstråler på varm hud, lyse kvelder, lettere klær, flere smil, og lettere å finne på morsomme ting. Det er godt å kjenne på forventninger om en god sommer. Det er også tid for vårensrydding. Vi rydder i skap, rydder bort og kaster, men tar vare på det som er viktigst. Da blir det også plass til noe nytt – ting, gjøremål eller opplevelser.

I SPEIDEREN fungerer det på samme måten. Vi har behov for å fornye og utvikle oss. Prøve å gjøre ting på nye måter, få nye utfordringer og skape nye opplevelser. Men samtidig har vi behov for noen trygge faste rammer og gjenkjennelighet i speiderarbeidet, både i speidergruppen og i større sammenhenger. Verdier og prinsippene for arbeidet vårt ligger fast. Det gir trygghet, forutsigbarhet, identitet og tilhørighet. Kunsten er å finne balansen mellom å bevare og fornye.

I 2016 ER DET mange prosjekter hvor denne balansen har stått sentralt. Lansering av et nytt speiderprogram og ny ledertrening, som både skal være nytt og inspirere, og samtidig ha struktur og innhold som er gjenkjennelig og trygt. Nytt medlemssystem som gir nye utfordringer, men også forenkling og nye muligheter. Etter en fire år lang prosess ble det endelig vedtatt en ny speiderlov med fornyet språkdrakt, men med tradisjonelle verdier og holdninger i bunn.

OG TIL SOMMEREN gleder mange seg til kretsleirer og andre arrangementer. For noen er alt nytt og spennende. De deltar på leir for første gang. For andre er det leir på samme måte som man har vært med på så mange ganger før. Vi gleder oss til å møte vennene, oppleve leirlivet, leirbålene og aktivitetene. Få kjenne på den gode leirfølelsen igjen.

KJENN PÅ den gode følelsen av forventning. Enten det er noe nytt som nye merker, delta på et nytt kurs, iver over å ta i bruk det nye programmet, møte nye mennesker og knytte nye bånd. Eller om det er å delta på kretsleir og se igjen gode venner i vante omgivelser. Det er mye å glede seg til!

Svein Olav

REDAKTØR AV
LEDERFORUM

LEDERFORUM

Nr. 2/2016
14. årgang
Lederblad for Norges KFUK-KFUM-speidere

Redaktør:
Svein Olav Ekvik / svein.olav@kmspeider.no

Redaksjonskomité:
Ragnhild Erevik Fosse
Svein Olav Ekvik

Utgiver:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
kmspeider.no
facebook.com/kmspeider

Org.nr: 971.274.018
Bankgiro: 3000.16.88487

Landssjef: Anders Østbye
Generalsekretær: Heidi Furustøl
Layout: Helene Moe Slinning
Trykk: 07 Gruppen AS
Forsidefoto: Erling Daae Forberg
Opplag: 4100

Lederforum er
trykket på miljø-
vennlig papir.

Nytt program

Til høsten skal det nye programmet tas i bruk. Hva er det egentlig som er nytt og hva må gruppene gjøre for å følge det nye programmet? Å skifte til nytt speiderprogram, med alt hva det innebærer, er ikke et lite prosjekt. Mange har forhåpentlig allerede tatt i bruk noe av de nye programmet, som aktivitetsmerkene, mens andre har kanskje gått helt over allerede?

TEKST > Emma Bodman //

FOTO > Helene Moe Slinning //

VI ANBEFALER alle grupper å ta i bruk det nye programmet fra høsten. Hvis det er deler av programmet dere ikke har mulighet å ta i bruk allerede nå er det en god idé å ha en plan for når dere har tenkt å ta de ulike delene i bruk. For å gjøre det enklest mulig kan dere se over sjekklisten på neste side, se hva dere må gjøre og krysse av hva dere allerede har gjort.

DE NYE NETTSIDENE og aktivitetsbanken på kmspeider.no hjelper lederne med å implementere og realisere det nye programmet. I programrevisjonen er det brukt mye tid på å lage ferdig materiell som ledere og patruljeførere kan bruke. Bruk materialet og tilpass det til deres behov hvis det trengs. Det er mye lettere å starte planleggingen av semesteret med en ferdig semesterplan og bare bytte ut noen møter med andre gruppen alltid pleier å ha, enn å starte fra null.

PÅ KMSPEIDER.NO finnes ferdig planlagte møter, semesterplaner og aktiviteter. Aktivitetsbanken oppdateres stadig, så nytt materiell kommer hele tiden.

skritt for skritt

GENERELT

- **Ta i bruk den nye aldersinndelingen.** Den nye aldersinndelingen er utarbeidet for å skape trygghet og grupper der barn og ungdommer på samme nivå, og med liknende muligheter og kapasitet, får leke og lære sammen. Alt materiell i det nye programmet er laget med tanke på den nye aldersinndelingen. Diskuter i gruppen om dere skal ta den i bruk allerede fra høsten, eller om overgangen til noen av aldersgruppene må skje for eksempel etter jul.

- **Ta i bruk aktivitetsbanken og møteplanleggeren.** Aktivitetsbanken og møteplanleggeren er laget for at du og lederkollegene dine lett skal kunne planlegge gode speidermøter. Aktivitetsbanken og møteplanleggeren finner du på kmspeider.no under *Speiderprogram*.

OPPDAGERE

- **Inviter de som starter på første trinn til å begynne i speideren.** I henhold til det nye programmet går oppdagerne på første og andre trinn. Vi mener at det er lurt å invitere førsteklassinger ettersom mange barn starter i organiserte fritidstilbud det året de starter på skolen. Speiderne bør være et av tilbudene barna får da.

- **Velg hvilke to semestermerker dere skal ta i år.** Det finnes seks semestermerker for oppdagerne, tre for høsten og tre for våren. For å få et semestermerke må oppdagerne ta to obligatoriske aktivitetsmerker i løpet av semesteret. Ellers har ikke semestermerkene spesifikke krav, men er til for å skape en ramme rundt semesteret for lederne og oppdagerne.

- **Sett opp en semesterplan.** Det er viktig å planlegge i god tid slik at dere kan dele ut informasjon på det første møtet til oppdagerne og foresatte. Forslag til semesterplaner for hvert semestermerke finner dere på kmspeider.no.

- **Gjennomfør opplegget «De tre første møtene».** Dette er tre ferdigplanlagte oppstartsmøter for oppdagerne alle grupper anbefales å gjennomføre. *De tre første møtene* skal svare på nye speideres forventninger og ønske nye speidere med foresatte velkommen til speideren. All informasjon om *De tre første møtene* finner du på kmspeider.no og i møteplanleggeren. Se også mer informasjon på side 14–15 og i heftet som er vedlagt i midten av bladet.

STIFINNERE

- **Ta i bruk den nye aldersinndelingen for stifinnere.** Stifinnerne går i tredje og fjerde trinn i henhold til det nye programmet. Barn i denne alderen er ofte veldig like i motorisk utvikling og har stor motivasjon for læring.

- **Velg hvilke to semestermerker dere skal ta i år.** Det er fire semestermerker for stifinnere, de fire elementene. Semestermerkene er delt inn i to par der det ene merket tas på høsten og det andre på våren. For å få et semestermerke må stifinnerne ta to obligatoriske aktivitetsmerker i løpet av semesteret. Ellers har ikke semestermerkene spesifikke krav, men er til for å skape en ramme rundt semesteret for lederne og stifinnerne.

- **Sett opp en semesterplan.** Det er viktig å planlegge i god tid slik at dere kan dele ut informasjon på det første møtet til stifinnerne og foresatte. Forslag til semesterplaner for hvert semestermerke finner dere på kmspeider.no.

VANDRERE

○ **Ta i bruk den nye aldersinndelingen for vandrere.** I det nye programmet går vandrerne i femte til tiende trinn. De som går på barneskolen har blått skjert og de som går på ungdomsskolen tilhører førerpatruljen og har grønt skjert. Speiderstigen er todelt for vandrerne, men det er viktig at alle vandrere har felles program og at vandrertroppen ikke blir delt i to.

○ **Inviter alle på ungdomsskolen inn i førerpatruljen.** Førerpatruljen består av alle vandrere som går på ungdomsskolen, og de voksne lederne for vandrertroppen. Førerpatruljen er et organ for planlegging av arbeidet i patrulje og tropp og for opplæring av patruljeførere (PF) og patruljeassistenter (PA). Hvis det finnes PF eller PA som er yngre enn ungdomsskolealder, så kan også de være medlemmer av førerpatruljen. Det er viktig at arbeidet i førerpatruljen gir både kunnskap og erfaringer som gjør medlemmene til bedre ledere. Egne turer, kurs og opplevelser for førerpatruljen anbefales sterkt. Dette styrker også det sosiale fellesskapet og gjør det attraktivt å forbli i speideren.

Instruksjonsteknikk, sikkerhetsarbeid, gruppedynamikk og ledelse er gode temaer som førerpatruljen kan utfordres litt ekstra med.

○ **Ta i bruk grønt skjert for alle på ungdomsskolen.** I henhold til draktreglementet har de som går på barneskolen blått skjert og de som går på ungdomsskolen grønt skjert. Patruljeførere og patruljeassistenter har distinksjon på høyre lommestolpe. Dette for å vise at alle de som går på ungdomsskolen tilhører førerpatruljen.

○ **Ta i bruk det nye gradsprogrammet.** Gradsprogrammet er delt inn i fire grader: Aspirant, bronse, sølv og gull. Alle vandrere starter fra aspirantgraden og arbeider seg oppover.

Gradsprogrammet i sin helhet, hjelpemidler for å registrere hvem som har tatt hvilke krav og aktiviteter, samt aktivitetsmerker knyttet til gradsprogrammet, finner du på kmspeider.no.

ROVERE

○ **Utpek en rovermentor.** Rovermentoren skal være en ressurs og støtte for roverlaget, men ikke medlem i laget. Mentoren skal hjelpe og støtte, men aldri planlegge eller bestemme hva roverlaget skal gjøre. Hvis roverlaget fungerer godt er rollen til rovermentoren ikke stor, og det kan godt kombineres med andre oppdrag. Men sliter roverlaget med å komme i gang, kan mentoroppgaven være større.

○ **Tilby roverne å ta roverekspert-merket.** Roverekspert er et merke roverne kan ta i løpet av rovertiden sin. For å få merket må roveren fullføre noen obligatoriske og valgfrie krav og til slutt gjennomføre en praktisk prosjektoppgave.

NYE NETTSIDER

De nye nettsidene ble lansert i mars, og vi håper du liker dem! Her finner du informasjon om organisasjonen, nyheter, arrangementer og alt materiell om det nye programmet. Blant annet en aktivitetsbank fylt med nye og spennende aktiviteter, merker og møteforslag, samt en helt ny møteplanlegger.

NETTSIDENE SKAL fremstille oss som en aktiv organisasjon for barn og unge, og gi medlemmer og andre relevant informasjon om organisasjonen. De har et oppdatert uttrykk, god funksjonalitet, og oppfyller nye tekniske krav til responsivitet (tilpasset mobil, nettbrett og PC) og universell utforming.

AKTIVITETSBANKEN INNEHOLDER leker, aktiviteter og instruksjoner som underbygger læring av typiske speideraktiviteter som blant annet båttenning, kart og kompass og førstehjelp. Du finner også aktivitetsmerker for alle arbeidsgrener og møteforslag for oppdager- og stifinnermøter. Bruk søkefunksjonen til å velge type aktivitet, tema, tidsbruk og aldersgruppe. Og er det noe du ikke finner og du mener bør være med, kan du lett sende inn forslag på nye aktiviteter.

GÅR DU INN PÅ et aktivitetsmerke som for eksempel Baden-Powell, vil du finne merkekravene, men også en oversikt over relaterte merker og aktiviteter, samt lenke til ressurser som kan være relevant å bruke når dere skal jobbe med merket. Dette gjør at det er lett å finne ut hva som er nyttig og relevant å bruke når dere skal planlegge et møte eller en aktivitet.

FOR AT AKTIVITETSBANKEN skal bli en naturlig del av møteplanleggingen kommer det også en egen møteplanlegger. Der kan du planlegge et møte eller en tur gjennom å legge til aktiviteter og merker, skrive inn mer informasjon og ting du må huske, lagre siden på din profil, og siden skrive ut eller sende møtet til andre ledere. Vi håper dette blir enda et viktig verktøy for ledere i planleggingen av speidersemesteret.

NÅ HAR GRUPPER og kretser også mulighet til å bestille nye nettsider med utgangspunkt i tilsvarende mal som for forbundets hovedsider. Ta kontakt med Ragnhild på forbundskontoret dersom dette er aktuelt for deres gruppe, eller om du har andre spørsmål eller tilbakemeldinger på de nye nettsidene.

Status på ledertreningsrevisjonen

Etter en periode med piloter, utarbeiding og testing av nye kurs, går kurstilbudet over til normal drift fra høsten 2016. Her får du siste nytt om kursene, og kanskje ønsker du å bestille et kurs til din gruppe?

TEKST > Tor Asbjørn Bjørnstad //

FOTO > Ørjan Apeland //

LANGT Å REISE? BESTILL KURS TIL GRUPPEN!

Selv om mange har deltatt på kurs og piloter, vil vi gjerne at flere får muligheten til å ta kurs. Fra og med høsten 2016 vil kretser og grupper kunne bestille kurs fra kursmenyen til seg.

HVORDAN FOREGÅR DET I PRAKSIS?

- Snakk med dine medledere. Se på kursmenyen. Hva er det dere trenger og ønsker?
- Finn ut om det er flere grupper i nærheten som ønsker det samme.
- Finn noen datoer som kan passe og hvor mange kursdeltakere dere kan garantere.
- Kontakt ledertreningsansvarlig på forbundskontoret.
- Ledertreningsansvarlig vil forsøke å finne en kursholder som kan en av datoene dere har satt opp.
- Kurset avholdes.

VANLIGE SPØRSMÅL:

- **Hvor mye koster det?**
Kretsene/gruppen(e) må dekke utgifter til utstyr, lokaler og kursleders reise.
- **Hvor mange deltakere må man minimum ha?**
Det avhenger av hvor mye det skal koste per deltaker og hva kursholder synes er greit. På dagskurs kan det være greit å ha minimum ti deltakere og på friluftslivskursene er en vanlig å ha minst seks og maks tolv.

MERKEKURS

Merkekurs er det kurset som erstatter det gamle «*Lederkurs – program*». Merkekurset består av to deler. Første delen omhandler speidermetoden og hvordan den fungerer i praksis. Andre del er en detaljert gjennomgang av ett eller flere aktivitetsmerker. Målet er at deltakerne skal kunne ta med seg noe praktisk hjem til sine egne grupper. Piloten som ble kjørt i regi av Østlandskretsene ble veldig bra ifølge tilbakemeldingene fra deltakerne. Kretsene vil få tilsendt måldokument og et eksempel på hvordan kurset kan gjennomføres. Vi håper at alle kretsene vil arrangere et *Merkekurs* i løpet av høsten 2016/våren 2017.

DAGSKURS

Dagskurs er faglige fordypninger i løpet av åtte timer. Ett tema. En dag. Disse kursene erstatter det gamle «*Lederkurs – ledelse*». Tilbakemeldingene fra deltakerne på pilotkursene har vært veldig gode, og alle har sansen for konseptet med dagskurs. Det siste som ble avholdt, *Dagskurs: Førstehjelp speider*, ble fullttegnet.

FRILUFTSLIVSKURS

Turledelse vinter har blitt revidert og ble gjennomført i påsken i nærheten av Finse med mye vind. Den største endringen var å forlenge kurset med en overnatting. Dette ble gjort på bakgrunn av tidligere evalueringer, og fungerte veldig bra. Når det gjelder *Turledelse kano*, så fikk vi ikke samarbeidet med Norges Padleforbund slik vi ønsket. Vi vil derfor lage

vårt eget kurs denne våren og lansere det senest neste vår. 1. september er fristen for å sende søknad til *På bar bakke*. Det har vært stor interesse for kurset allerede nå, så vi anbefaler at du søker så fort som mulig dersom du er interessert.

KURS OM KURS

Til høsten lanserer vi et nytt helgekurs for rovere, *Patruljeførerveilederkurs*. Kurset tar sikte på å utdanne rovere til å bli gode veiledere på patruljeførerkurs og samtidig skape en god sosial møteplass for rovere. Dersom du er interessert i å være med, kan du allerede nå melde deg på.

NETTKURS OG KVELDSKURS

Alle nye ledere må ta et nettkurs og gruppene vil få materiell til å gjennomføre dette som et kveldskurs for alle lederne i gruppen, dersom de ønsker det. Disse kursene er under utvikling og vil bli lansert til høsten.

Dersom du har noen spørsmål eller innspill til ledertreningsrevisjonen, ta kontakt med Tor Asbjørn Bjørnstad på tor@kmspeider.no.

Mer informasjon om KFUK-KFUM-speidernes ledertrening og kurstilbud finner du på kmspeider.no/ledere.

Sjekk også arrangementskalenderen på kmspeider.no/arrangementer

HEFTIG VINTERFRILUFTSLIV

«Jeg tør si, vi elsket våre ski. Vi klappet og kjælte dem hver gang vi spente dem på», har Roald Amundsen sagt. Det var vel ikke alle deltagerne på årets Ekspedisjon vinter som tenkte det samme som Amundsen under årets tur.

TEKST OG FOTO > Martin Grønfjell //

VIND, SNØ OG dårlig sikt er nøkkelord for turen som gikk fra Finse til Hallingskeid. Målet med kurset var heller ikke at deltagerne skulle ha en kjærlighet for skigåing ved kurssets slutt, men mer å så en spire om at vinterfriluftsliv gir stor glede om man tar de rette forholdsreglene og gjør gode forberedelser.

DET Å LIGGE UTE i telt fire netter på rad ute på vinterfjellet kan virke som galskap, men som Arvid Halleland fra Førre sier: – Det å sove i telt om vinteren er ikke så ille som folk påstår. Han var en av deltagerne som fikk testet ut vinterfriluftslivet denne påsken. For det er nettopp det som er målsetningen med kurset, å gi deltakerne en innføring i friluftsliv i vinterfjellet og gjøre dem i stand til å gjennomføre overnattingsturer utendørs i mindre grupper vinterstid.

«Etter Ekspedisjon vinter sitter jeg igjen med mange gode opplevelser og kunnskaper om tur i vinterfjellet.»

ARVID HALLELAND FRA FØRRE

GRUNNET DEN STERKE vinden som blåste opp mye snø holdt vi oss langs de kvista løypene som går mellom Finse og Hallingskeid. I vinterfjellet kan sporvalget være forskjellen på liv og død. Trygg ferdselsvei for ikke å bli tatt av snøskred var ett av temaene på kurset. Fokuset på å sette leirplass et sted med mindre fare for snøskred resulterte i at vi brukte mye tid på å finne en god plass å sette opp teltene. Men det er bedre å være føre var.

DELTAKERNE FIKK gjennom kurset prøve seg på å dra pulk. De fikk kjenne på viktigheten av å samarbeide for å komme seg opp og ned skråninger. Fiffige måter å få pulken ned bakker på ble også testet ut, noe som resulterte i en liten omvei når pulken sklei ned litt lengre enn planlagt.

MAT ER UTROLIG VIKTIG for trivselen på tur! Før kurset hadde lederne laget havrebomber til alle lunsjene. En veldig energirik klump som falt godt i smak oss de fleste. Nøttene som var kjøpt inn til kurset var lederne derimot nødt til å spise selv. Det var godt med mat på kurset, noe som ga et behov for å lage en bra do. Noen av deltagerne var ikke så

begeistret for å bruke denne, men kunne gi tommel opp etter at den var benyttet.

SISTE KVELD ble det dunjakkedisco under fullmånen. Det finnes ingen bedre måter å bli varm på enn å danse rundt til listepop! Morgenen etter var det strålende sol og blå himmel. Det skapte en idyllisk ramme for en liten Scouts Own og en økt med skredspøk.

«Ekspedisjon vinter ga meg minner for livet, om hvordan det er å ha med en gruppe mennesker på vintertur. Det er absolutt erfaringer jeg skal ta med meg, når jeg og patruljen min drar på vintertur. En vintertur er mye tøffere å dra på en andre turer, men absolutt vært alt strevet.»

– SANDRA BENEDIKTE ROSENGREN
ANDERSEN FRA 1. TANUM

FORSKJELLIGHET ER EN STYRKE

KJÆRE SPEIDERLEDER!

NÅ ER AKKURAT den nye Speiderloven vedtatt, og vi reiser hjem etter en energisk speiderhelg. Men hvorfor er vi mindre slitne søndag kveld etter to lange speiderdøgn enn vi var etter jobben på fredag?

FOR OSS ER forskjellighet mye av svaret. Vi får gjøre noe helt annet enn på jobben, og vi får kjenne på hvordan forskjellighet kan være så mye mer enn uenighet. Det kan være andre meninger, måter å si ting på, temperament eller annet. Kanskje tenker vi at noen andre ikke gjør noe godt nok? Eller at vi selv ikke er like flinke som andre? Vi kan velge å la ulikhet irritere eller inspirere.

I FØRSTE Korinterbrev kapittel 12 skriver Paulus om hvordan våre forskjelligheter nettopp er det som gjør

at vi fungerer – for hvordan hadde kroppen fungert om den bare besto av føtter, eller bare av ører? Det at vi har ulike bakgrunner, roller og funksjoner er det som gjør at vi sammen står sterkere, som vi sang i leirsangen fra Lista 2010. Men utfordringen er jo: hvordan får vi forskjellighetene til å jobbe sammen mot et felles mål, som ett legeme?

KANSKJE DEN NYE Speiderlovens § 6: «En speider arbeider for fred» kan hjelpe? Det er mye fredsarbeid som kan gjøres hjemme, i gruppa, kretsen, på forbundskontoret eller i landsstyret. Bare se på oss to; Gunvor husker alt, er nøyaktig, har temperament og graver i gamle referater. Mens Anders rekker masse i siste liten, er avslappet, svake sosiale antenner, og er ofte på farten i jobben. Så hva gjør vi når vi blir irriterte på hverandre og sporer av veien?

OFTEST KLARER VI oss selv, men av og til trenger vi faktisk hjelp av Anne-Line, Ragnhild eller Sindre i landsstyret for å oversette mellom oss og komme opp på veien igjen. Og hver gang lærer vi litt mer om hverandre.

*Speiderhilsen
Gunvor og Anders*

> HEIDIS HJØRNE

> Heidi Furustøl,
generalsekretær //

HVERDAGSINTEGRERING

Snart skal mange av våre speidere bære flagg og noen av tilskuerne vil oppleve 17. maitoget for første gang. Og et land i fred. Vi tar det for gitt at Norge er et demokrati, men krig og utrygghet har de siste årene kommet ubehagelig tett innpå oss; vårt naboland invaderte Ukraina, krigen i Syria tilspisser seg, IS herjer, og det er terror i Paris og Brussel. Vi er nå vitne til den største flyktningstrømmen siden andre verdenskrig.

Mange kommuner er i gang med å bosette flyktninger og prøver å tilrettelegge for integrering og gode liv. Men myndighetene kan ikke gjøre alt. Her kan vi speidere bidra. Kanskje kan din gruppe invitere barna på asylmottaket til speidereaktiviteter? I aktivetsbanken på kmspeider.no

ligger det mange gode møteforslag du kan bruke. Det trenger ikke være komplisert. Hva med å invitere barna hjem til vafler og risengrøt? Og kanskje vil de nye barna lære bort noen leker og danser? Det viktigste er likevel å invitere barna inn i det ordinære speiderarbeidet slik det skjedde i Fredrikstad for 36 år siden. Til avisen Vårt Land forteller Rania Maktabi hvordan speideren bidro til å integrere henne i det norske samfunnet da familien hennes flyktet fra Libanon i 1976: «De så mennesket, ikke muslimen». Nøkkelen til hverdagsintegreringen var «nettopp det at vi ikke gjorde det til et program» sier speiderlederen i samme intervju.

Jesus og hans familie var selv flyktninger. Han lærte oss om menneskets

ukrenkelige verdi og verdighet, og inkluderte dem som var utenfor inn i fellesskapet. Jesus møtte hvert menneske som et medmenneske, og ikke som «bare en asylsøker».

Jeg håper at vi som speidere kan gi et solid bidrag til hverdagsintegreringen i 2016. Jeg er sikker på at det allerede finnes mange gode eksempler der ute. Del de gjerne historiene på KFUK-KFUM-speidernes Facebooksider slik at enda flere lar seg inspirere av hverdagsintegrering i praksis!

Ha en velsignet god speidervår!

*Speiderhilsen
Heidi*

LISA GIKK TIL SKOLEN

TEKST > Fra boken *Con dios*, Verbum forlag 2011 //
 FOTO > Pixabay //

VI BER FOR

- Sommerens kretsleirer, og en ny sommer med flotte leiropplevelser.
- Implementeringen av nytt program og ny ledertrening.
- KFUK på Sri Lanka, og nytt innsamlingsformål for Globalaksjonen.
- Haugaland, Hedmark og Oppland, Helgeland, Nordmøre og Romsdal og Nordre Nordland kretser.

VI TAKKER FOR

- Alle bidrag, diskusjoner og engasjement i utvikling av nytt speiderprogram og ny ledertrening.
- Nytt program, nye kurs, nettsider, aktivitetsbank, lederbok og andaktsbøker.
- Vel gjennomførte årsmøter og alle som har tatt på seg verv og oppgaver i kretsene.
- Alle som er med på å planlegge leir til sommeren.

EN AV LANDETS fremste pianister skulle holde en lunsjkonsert i et konserthus. Det var dekket på bord langs veggen i rommet, og i midten sto flygelet. Publikum spiste og småpratet mens de ventet på at konserten skulle begynne.

EN MOR HADDE tatt med seg femåringen sin for å stimulere interessen hans for pianospill. Plutselig fikk hun øye på noen bekjente noen bord lenger bort, så hun ba sønnen vente ved bordet mens hun vekslet et par ord med dem.

LITT SENERE hørtes famlende toner fra flygelet. Alle kikket nysgjerrig opp. Femåringens mor så til sin forskrekkelse at sønnen hennes, i stedet for å vente ved bordet, hadde smøget seg bort til flygelet. Nå satt han der og spilte Lisa gikk til skolen med én finger. Moren ble selvfølgelig veldig flau. Hva ville de andre gjestene si?

MEN FØR HUN rakk å styrte fram og sette en stopper for klimpningen, var plutselig pianisten framme ved flygelet. Han satte seg ved siden av gutten på pianokrakken, smilte til han og hvisket at han skulle fortsette å spille. Så framførte mesteren og nybegynneren Lisa gikk til skolen sammen. Gutten spilte melodien, pianisten la på akkorder og bassen. Publikum var trollbundet.

NÅR DU TROR at du er på dypt vann, når ingenting blir som du hadde tenkt deg – hør godt etter. Da vil du høre Gud hviske til deg: «Fortsett å spille. Gjør plass til meg også på krakken, så spiller vi sammen. Bruk det talentet du har, lite eller stort, så skal jeg forvandle det til noe storslagent.»

ROVER-KONGRESSEN 2016

Jeg gledet meg til roverkongressen lenge før jeg hadde meldt meg på. Jeg fikk ikke vært med året før i Trondheim, og fordi jeg hadde hørt at samlingen hadde vært fantastisk var forventningene mine på topp. Ingenting slår det å kunne være samlet på kongress med noen av de beste vennene du har.

TEKST > Helene-Oline Fiskaaen //
FOTO > Lars Røraas //

ROVERKONGRESSEN ER en samling for roverne i KFUK-KFUM-speiderne, og en helg du ikke bør gå glipp av. Er du en speider som vil være med å si din mening og påvirke, eller bare treffe andre speidervenner, er kongressen noe for deg. På årets kongress ble saker diskutert, nye medlemmer til rovernemnda stemt frem og nye vennskap skapt.

SAKER SOM BLE tatt opp var for eksempel om vi skulle satse på Nordtangen, om det skulle være en endring av den øvre aldersgrensen for rovere, samt regelendring for femkampen, dag- og nattløp.

I BEGYNNELSEN tenkte jeg at det kom til å bli masse alvorlige temaer hvor vi måtte sitte og høre på debatt etter debatt i timevis. Jeg

tok grådig feil. Den helga har til nå vært en av de beste helgene i mitt liv. Kongressen er en opplevelse for livet, og noe alle rovere bør oppleve i alle fall en gang. Det gir deg en mulighet til å stå frem som speider og få diskutert dine meninger som til slutt ender i en felles anonym avstemming.

DET SKJEDDE ENORMT MYE forskjellig denne helgen. Hvis jeg skal velge noen favoritthendelser var det første da vi ble delt inn i forskjellige grupper. Vi roterte og diskuterte sakene som skulle bli tatt opp senere. Jeg tror dette var en stor favoritt fordi det da er lettere å si sin mening og luften sine egne tanker om saker, særlig for oss som synes det er skummelt å snakke for en stor forsamling.

EN ANNEN UTROLIG KJEKK hendelse som jeg likte veldig godt var gallamiddagen. For det første var maten vi fikk servert helt fantastisk. Ingenting slår komler og pinnekjøtt for en rogalending. For det andre gikk vi polonese, noe som var supermorsomt. Alle lo og koste seg mye. Senere ble det musikk, kaker, dans og mye snakking resten av kvelden. Slike små øyeblikk er det som gjør speiding gøy. Roverkongressen er ikke bare alvor slik som noen skal ha det til. Det er også mye kos og sosialt. Jeg møtte ikke en eneste person på samlingen som hadde det kjedelig. Absolutt alle gikk rundt med ett stort smil rundt munnen og virkelig koste seg.

PÅ ROVERKONGRESSEN ble alt gjort i fellesskap, hver eneste deltaker fikk si hva de mente og ble hørt. Det var ikke bare masse alvor, men også sosialt og utrolig kjekt. Arrangementet er noe av det beste jeg har vært med på, jeg kommer uten tvil til å reise på fremtidige kongresser. Jeg anbefaler derfor kongressen til alle rovere.

ROVERNEMNDA

Den nye Rovernemnda består av: f.v. Erik Ettner Sanne (leder), Maren Pernille Indreeide Øvregaard (nestleder), Peter Aga Ljoså, Torkel Reinertsen, Bjørk Tørnqvist og Karen Undheim. Varaene Asle Hvidsten og Martine Akse er ikke med på bildet.

1

2

3

1 **DEBATT:** Ivrigte diskusjoner da gruppene diskuterte sakene som senere skulle opp i plenum.

2 **VENNSKAP:** Godt humør på kongressens deltakere.

3 **MORO:** Kortspill og prat ut i de små nattetimer.

GODE MINNER

FRA WORLD SCOUT MOOT I CANADA 2013

TEKST OG FOTO > Synne Lien //

NÅR JEG MIMRER tilbake til WSM i Canada, så har jeg bare gode minner. Turen var en fantastisk opplevelse ulik noe annet jeg har opplevd hverken før eller senere. De ti dagene jeg tilbrakte på Awakamenj Mino leirplass i skogen i Canada har vist seg å være noen av de mest spennende og lærerike dagene noensinne.

DET Å BLI SATT i patrulje med unge fra hele verden og bli bedt om å leve sammen var det jeg gledet og gruet meg mest til. Men samholdet og vennskapet vi endte opp med overgikk all forventning. I dag, snart tre år senere, har vi jeg fortsatt kontakt med hele patrulje nr. 50: Agustina, Clemens, Daniela, Gavin, Kay, Pedro og Tang. Vi hadde allerede snakket sammen på Facebook før mootet, og jeg husker at da jeg møtte dem for første gang på en plen i Ottawa så visste jeg at dette kom til å bli en leir jeg aldri ville glemme.

SAMMEN SANG VI karaoke på en øde strand, vi gikk oss bort i en forstad i Quebec, men fant tilbake sammen, vi spiste mye forferdelig mat, og noe som var ganske godt. Tang fra Hong Kong måtte alltid koke risen og Gavin og Daniela fra Mexico fikk krydre maten. Sammen overvant vi Agustinas høydeskrekk på fjelltur i Ottawa og i klatreparken på leiområdet, vi lekte Monopol med ekte bygninger og så et fantastisk fyrverkeri i Quebec. Sammen stakk vi fra geocaching til fordel for shopping og fastfood, jeg lærte hele patruljen min «Jeg gikk en tur på stien», vi lærte om hverandres kulturer og vi var oppe hele natten og danset.

DET Å SKULLE MØTE utfordringer og sprengte egne grenser med fremmede jeg likevel delte så mye med var en helt unik opplevelse! Jeg fikk vennskap på tvers av landegrenser og ny kunnskap om verden rundt meg, og ikke minst; utrolig mange byttemerker!

BLI MED PÅ neste World Scout Moot på Island neste sommer!

Synne sammen med Tang fra Hong Kong.

LES MER OM NESTE ÅRS
WORLD SCOUT MOOT PÅ KMSPEIDER.NO

FORBUNDSNYTT

Ny lederhåndbok!

Til sommeren lanserer KFUK-KFUM-speiderne den helt nye **Lederhåndboken**. Dette er en bok som skal svare på alle de spørsmål en leder kan ha om organisasjonen og hvordan man driver et godt speiderarbeid.

BOKEN ER DELT inn i åtte: *Hva er speiding, Å være leder, Speiderstigen, Speidermetoden, Planlegging, Speidergruppen, Kristen tro og Organisasjon*. Boken er skrevet for alle organisasjonens ledere, med ekstra fokus på nye ledere og ledere uten speidererfaring. I hver del får leseren nyttige tips på problemstillinger og utfordringer en ofte møter, og konkrete eksempler fra speiderarbeidet vårt.

I ARBEIDET med boken har vi fokusert på å lage en bok som fremst retter seg mot nye ledere. Boken hører også til den fornyede ledertreningen, og i begynnelsen av boken finnes en sjekklister alle nye ledere skal ha vært gjennom i løpet av det første året. Sjekklisten dekker den viktigste kunnskapen du som ny leder bør kunne for å bidra som leder i KFUK-KFUM-speiderne. For å nå ut med informasjonen vil boken til å sendes ut til alle nye ledere.

I TILLEGG TIL alle nye ledere kommer også hver gruppe til å få boken tilsendt. Vi håper dere bruker den på ledermøter og planleggingsmøter. Dette er et verktøy for å kunne tilby enda flere et enda bedre speiderarbeid til medlemmene våre.

LEDERHÅNDBOKEN blir sendt ut i forkant av sommerferien og kommer samtidig til salgs i Speiderbutikken.

NYE GRUPPER OG ENHETER

TORSHOV LILLEBORG KFUK-KFUM-SPEIDERE

Familiespeidere

Oslo krets

SKOPPUM KFUK-KFUM-SPEIDERE

Familiespeidere

Vestfold krets

Husk registrering av politiattester!

Sommerens arrangementer, kretsleirer og gruppeturer nærmer seg med stormskritt. Husk at ledere og andre voksne som skal være med på leir og arrangementer må ha sin politiattest i orden.

Dersom du er usikker på status på egen politiattest, er det viktig at du snarest mulig sjekker om denne er i orden. Dette sjekker du ved å spørre din gruppeleder. Siden 2015 er en politiattest gyldig i 5 år av gangen. Er det lenge siden du fikk utstedt din politiattest, kan det hende at det er på tide å fornye den.

Merk at det nå er mulig å sende søknad om politiattest elektronisk. Vær obs på at det likevel kan gå flere uker fra du sender søknaden til den er ferdig behandlet og klar til fremvisning. Les mer om retningslinjer for politiattest på kmspeider.no/politiattest. Spørsmål? Ta kontakt med forbundskontoret på post@kmspeider.no / 22 99 15 50.

HØRING OM SPF-SAMARBEIDET

På Speidernes fellesorganisasjon (Spf) sitt representantskapsmøte 15.–17. april ble det lagt fram en rapport fra arbeidsgruppen som har evaluert samarbeidet i Spf, sammen med Spf-styrets foreløpige vurderinger etter evalueringsrapporten. Representantskapet vedtok at dette skal presenteres som høringssak på Speidertinget 2016 og Landstinget 2017, og ba Spf-styret oppnevne en arbeidsgruppe i sitt møte 19. mai, som skal arbeide med denne saken frem til tingene. Høringssaken skal deretter tilbake til Spfs representantskapsmøte for behandling i 2017. Les mer om vedtaket i protokollen fra representantskapsmøtet på kmspeider.no.

Bli med på å arrangere landsleir!

De første etatslederne til hovedkomiteen til landsleiren i 2018 er på plass, men det er fortsatt noen posisjoner ledige. Har du lyst selv, eller kjenner noen som bør få utfordringen?

Foreløpig er følgende etatsledere oppnevnt:

- Anne Skoglund (Alta), etatsleder for forkynnelse
- Roger Blindheim Horntvedt (Bugården), etatsleder for administrasjon
- Thor Andreas Moe Slinning (Søndre Slagen), etatsleder for program
- Ole Norland (Uburhedleren), etatsleder for HMS

Hovedkomiteen har det totale ansvaret for forbedelse, gjennomføring og etterarbeid av landsleir 2018. Hovedkomiteens arbeid ledes av landsleirsjef. Hovedkomiteen behandler saker knyttet til oppbygging av leirorganisasjonen, legger rammene for arbeidet og følger opp framdrift og økonomi. Hovedkomiteen blir oppnevnt av Landsstyret etter innstilling fra landsleirledelsen.

Vi trenger fortsatt folk som kan tenke seg å lede landsleir-arbeidet med:

- Teknisk
- Intendantur
- Informasjon og markedsføring

Personer til hovedkomiteen vil ha ansvar for etater, med underkomiteer, og må være flinke til å engasjere, motivere og lede andre frivillige i arbeidet med landsleiren. Arbeidet med landsleir 2018 varer fra 2016 til høsten 2018. Det må regnes med en del møtevirkosomhet i forbindelse med HK-møter, komitemøter og stabssamlinger. Landsleir 2018 arrangeres i Lånke i Stjørdal kommune.

Meld din interesse snarest til landsleir@kmspeider.no!

Speiderhilsen fra landsleirsjef Astrid Østensen og viselandsleirsjef Alf Egil Aaberge

NY SPEIDERLOV VEDTATT

Representantskapet i Speidernes fellesorganisasjon (Spf) vedtok lørdag 16. april enstemmig to speiderlover, én for Norges KFUK-KFUM-speidere og én for Norges speiderforbund. Les mer om vedtaket på kmspeider.no.

KFUK-KFUM-speidernes speiderlov lyder som følger:

BOKMÅL

1. En speider er åpen for Gud.
2. En speider er en god venn.
3. En speider kjenner og tar vare på naturen.
4. En speider er til å stole på.
5. En speider er nøysom.
6. En speider arbeider for fred.
7. En speider tar ansvar og viser vei.

NYNORSK

1. Ein speidar er open for Gud.
2. Ein speidar er ein god ven.
3. Ein speidar kjenner og tek vare på naturen.
4. Ein speidar er til å stole på.
5. Ein speidar er nøysam.
6. Ein speidar arbeider for fred.
7. Ein speidar tek ansvar og viser veg.

De tre første møtene

Vedlagt i midten av bladet, er heftet *De tre første møtene*. Heftet er en hjelp til speiderledere til å planlegge de tre første møtene i et speidersemester der mange av speiderne er helt nye.

I aktivitetsbanken på kmspeider.no finnes det gode forslag til oppstartsmøter. I heftet ser dere eksempler på noen kort som kan deles ut til speiderne etter hvert møte, og som kan hjelpe dere i gjennomføringen av møtet. Kortene kan bestilles fra Speiderbutikken, eller dere kan laminere dem selv.

SPEIDERIDEEN

Etter vedtak på Landsting 2015 ble landsstyret bedt om å utarbeide en endelig versjon av KFUK-KFUM-speidernes speidermetode, samt å gå igjennom forbundets ideologi- og strategidokumenter, og samordne og forenkle disse i sammenheng med utarbeidelsen av speidermetoden. Resultatet er heftet *Speiderideen – Grunnlag og metode i KFUK-KFUM-speiderne*. Heftet kan lastes ned på kmspeider.no.

Globalaksjonen gjør en forskjell i menneskers liv!

Tusen takk til alle ledere og speidere som har bidratt med tid, krefter, kreativitet og penger til Globalaksjonens skoleprosjekt i Illula, Tanzania. Bare i 2015 samlet dere inn 416 000 kr! Med deres hjelp kan KFUK-KFUM Global fortsette arbeidet sammen med våre partnere, slik at flere foreldreløse barn kan få en bedre fremtid.

TEKST > Bente Pernilla Høye //
FOTO > Synne Hansen //

NY PROSJEKTPERIODE, NYTT TEMA

I Globalaksjonen fokuserer vi på det samme temaet i to år av gangen. Fra sommeren 2016 går vi inn i en ny toårsperiode, hvor målet «Økonomisk rettferdighet» står i sentrum. Det kan høres ut som et vanskelig tema, men egentlig er det enkelt – det er skikkelig urettferdig at noen lever i fattigdom!

Gjennom KFUK-KFUM Global samarbeider vi med YWCA og YMCA i flere land i verden, hvor mange mennesker lever under fattige kår. Vi ønsker å få slutt på all fattigdom, gjennom utdanning, kompetansebygging, ansvarliggjøring av lokale myndigheter og endring av globale strukturer.

PENGER I EN BOKS BLIR TIL SÅ MYE MER

Når tjue medlemmer i en gruppe legger litt penger i en boks hver uke, kan denne felles sparingen bli til et investeringsfond. Vi kaller det spare- og investeringsgrupper. Dette er

en enkel idé som har stor effekt på individers og familiers liv. Der det er dårlig tilgang på banktjenester for de som sliter økonomisk, gir fondet tilgang på trygg sparing og lån. Det gir folk mulighet til å starte en bedrift, dekke sykebehandling eller andre uforutsette utgifter. Dermed gir det økonomisk trygghet i hverdagen.

YWCA gir opplæring og veiledning, men deltakerne må selv spare, og i fellesskap avgjøre på hvilken måte pengene skal brukes. Det fordrer strategisk tenkning og eierskap til egne prosjekter. Slikt blir det resultater av!

MØT GLOBALAMBASSADØRENE

I vinter reiste to av våre ledere, Synne Hansen fra Jessheim, og Helle Dising fra Byåsen i Trondheim, til Sri Lanka for å lære mer om hvilket arbeid Global støtter gjennom YWCA der. Det ble en intens uke med mange inntrykk og nye vennskap. Speidermøter,

Bli med på Selfie Pulla-kampanjen!

Last opp et bidrag på Instagram, Facebook eller Youtube med hashtaggene #selfiepulla og #globselfie innen 31. oktober.

Mer info kommer på globalaksjonen.no i juni!

SRI LANKA

Fram til 2009 var det borgerkrig på Sri Lanka. Og selv om det nå er fred, er fortsatt mange fortvilet over dagens situasjon. Fattigdom, korrupsjon og vold preger hverdagen til mange. KFUK på Sri Lanka jobber for å skape en bedre hverdag og fremtid for landets fattigste.

KFUK-KFUM Global har samarbeidet med YWCA Sri Lanka siden 1995. Satsningsområder er blant annet

- Spare og investeringsgrupper.
- Kvinne/jentegrupper.
- Rådgiving om rettigheter og fredsarbeid.

kvinnerettsgrupper, politisk aktivisme og spare- og investeringsgrupper var noen av tingene de fikk være med på. I løpet av de neste to årene vil Synne og Helle være ambassadører for Globalaksjonen, og du vil kunne treffe dem på leirer og arrangementer rundt i hele Norge. Planlegger din krets eller gruppe et arrangement der det kunne vært spennende å høre mer om vårt internasjonale bistandsarbeid? Ta kontakt med forbundskontoret, – kanskje kan dere få besøk av en av dem!

DIN INNSATS ER VIKTIG!

I august blir årets aksjonspakke sendt til gruppene. Her finner du mer informasjon om Sri Lanka, oversikt over aktiviteter og annet aksjonsmaterieill som vil bli tilgjengelig i aktivitetsbasen på kmspeider.no. Speidernes bidrag til Globalaksjonen er av avgjørende betydning for arbeidet til KFUK-KFUM Global og partnere i sør. Hver krone dere samler inn, bidrar til å gjøre verden til et litt mer rettferdig sted. Bli med på Globalaksjonen dere også!

GLOBALAMBASSADØRER

– Vi var nysgjerrige og ville lære mer, derfor søkte vi om å bli globalambassadører, sier Helle og Synne. I mars besøkte de Sri Lanka og YWCA Sri Lanka som er en av partnerne vi støtter gjennom Globalaksjonen.

TEKST OG FOTO > Helle Kristine Holen Dising og Synne Hansen //

VI FIKK OPPLEVE Sri Lanka på en helt unik måte. Sammen med representanter fra YWCA Sri Lanka dro vi rundt på øya og besøkte lokale grupper. YWCA jobber med små prosjekter rundt om i hele landet og påvirker lokalsamfunn og menneskers liv til det bedre. Vi møtte kvinnegrupper som sammen lagde og solgte sandaler for å skape inntekt, jenter yngre enn oss som brenner for å spre informasjon om seksuelle overgrep, voldtekt og kvinners rettigheter, og familier som jobber sammen for å bygge opp kvinnens rolle i samfunnet.

FELLESNEVNER FOR ALT vi så og opplevde var at YWCA var involvert. De ga økonomisk støtte, materiell og kursing i regnskapsføring, menneskerettigheter og lignende. Turen ga oss akkurat det vi hadde håpet – forståelse og motivasjon til å kunne fremme Globalaksjonen som relevant hjemme i Norge.

ETTER Å HA SETT med egne øyne hva vi jobber for skal vi nå få dere her hjemme til å se det samme! Vi skal utvikle materiell, fortelle og promotere. Aldri før har unge mennesker hatt så mye påvirkningskraft som nå og vi må bruke den så godt vi kan. Internett, sosiale medier og ytringsfrihet er viktige midler som vi kan utnytte for å engasjere store menneskegrupper og faktisk gjøre en forskjell. Endringer starter i det små, så hvorfor ikke begynne i lille Norge?

NORDTANGEN 70 ÅR

Vårt eget nasjonale speidersenter Nordtangen ligger på Gran på Hadeland, og har fra starten av vært et kraftsenter for ledertrening. 26. juni markeres Nordtangens 70-års jubileum. Det har skjedd mye på Nordtangen de siste årene, og nye utviklingsprosjekter ligger klare til realisering. Nordtangen skal fortsatt være et verktøy når speiderarbeidet videreutvikles.

TEKST > Karen Marie Engeseth //
FOTO > KFUK-KFUM-speidernes arkiv
og Harald Undheim //

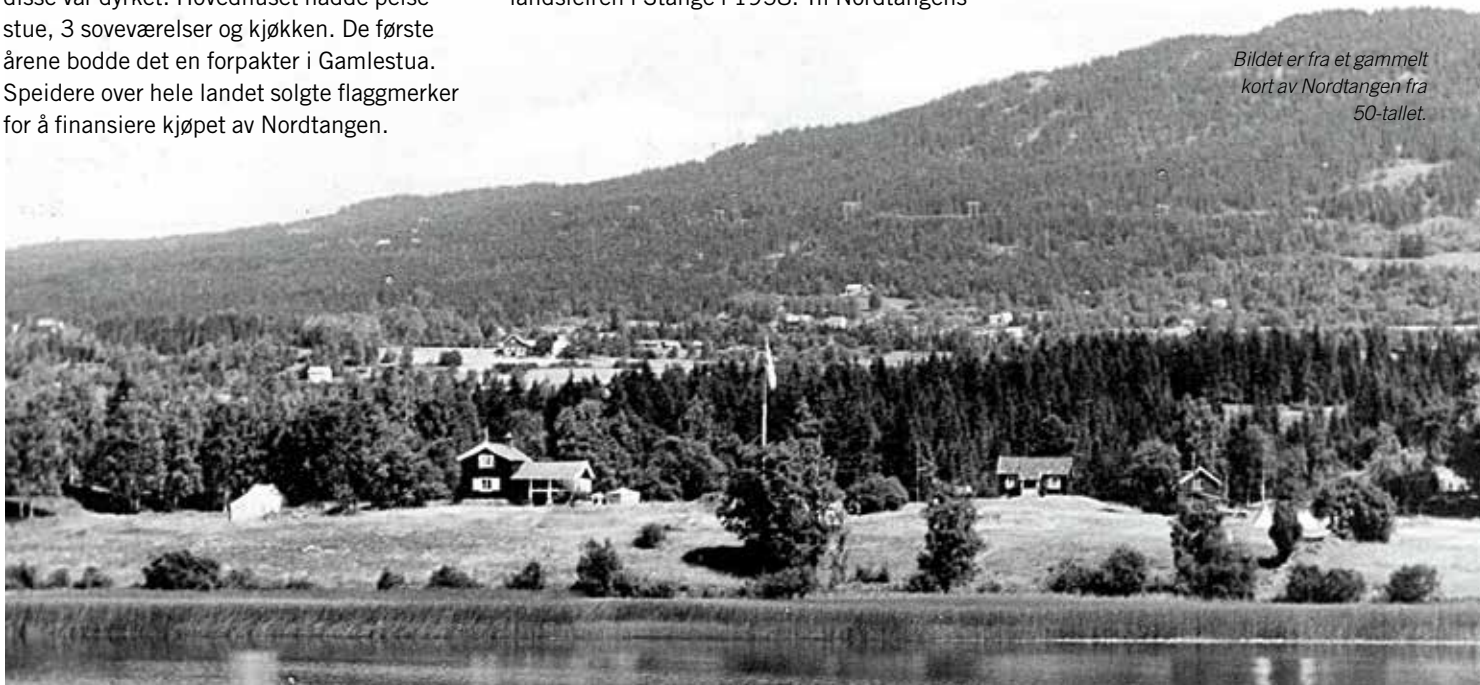
NORGES KFUK-SPEIDERE kjøpte Nordtangen i 1946. Allerede før andre verdenskrig hadde landsstyret snakket om at forbundet trengte et treningssted, men krigen satte en foreløpig stopper for planene. Speiderarbeidet ble forbudt i 1941. Da freden kom i 1945 ble det raskt stor speideraktivitet. Arbeidet med å finne et egnet sted for trening av patruljeførere og ledere ble tatt opp igjen, og våren 1946 vedtok landsstyret å kjøpe Nordtangen. Eiendommen var den gang på 35 mål, 7 av disse var dyrket. Hovedhuset hadde peise-stue, 3 soveværelser og kjøkken. De første årene bodde det en forpakter i Gamlestua. Speidere over hele landet solgte flaggmerker for å finansiere kjøpet av Nordtangen.

Gjennom årene har det skjedd mye på Nordtangen. Jarenavatnet ble senket på midten av 50-tallet. Dette ga oss etter hvert en dobbelt så stor eiendom. Hovedhuset er bygd ut flere ganger, første gang til 15-årsjubileet i 1961. Neste utvidelse kom i 1978. Med 6 nye soverom og foredragssal ble Nordtangen egnet for flere typer arrangementer. Til 40-årsjubileet i 1986 ble Gamlestua renoverert til et koselig annek. Nordtangens eget kapell er leirkirken fra landsleiren i Stange i 1958. Til Nordtangens

50-årsjubileum ble leirkirken renoverert og fikk innlagt strøm. Nå kan kapellet brukes hele året.

Adkomsten til Nordtangen var en utfordring helt fra 1946. En svært viktig milepæl i Nordtangens historie – kanskje den viktigste – kom i 2007. Endelig fikk Nordtangen en trygg adkomst med bru over Gjøvikbanen.

Bildet er fra et gammelt kort av Nordtangen fra 50-tallet.

I 2015 passerte vi en ny viktig milepæl. Nordtangen ble koblet til offentlig vann og kloakk. Gråhvite drikkeglass og te som ser ut som kaffe er godt kjent for alle som har vært på Nordtangen gjennom årene.

Til østlandskretsens regionleir er ny stor leirplass klar til bruk. Nordtangens leirplass har hatt tre nivåer, ved husene, en terrasse og nedre plan. Nå er nedre plan betydelig utvidet og hevet opp til terrassens nivå. Deler av Nordtangen er naturreservat og oppfyllingen har skjedd utenfor naturreservatets grenser. Gran kommune og fylkesmannens miljøvernavdeling har vært viktige støttespillere. Fuglelivet i naturreservatet skal ikke bli forstyrret av utvidet leirplass.

HVA SKJER FREMOVER

Nordtangen mangler i dag dusjmuligheter. Utvidet leiområde gir også behov for økt toalettkapasitet. Det foreligger godkjente planer for et sanitærbygg med toaletter, vaskerom og dusjer. Bygget planlegges for helårsbruk, men vil være oppdelt i flere enheter slik at man kun bruker deler av bygget på vinterstid. Realisering av disse planene er avhengig av finansiering. På prosjektlisten står også oppussing av kjøkkenet og nytt lagerbygg.

BANEVOKTERNE

Banevokterne bidrar til at Nordtangen forblir et godt sted å være. Banevokterne samles to helger i året. Til nå har banevokterne blant annet bygd flytebrygge, brannvegg, scene, oppgradert leirbålplassen, malt soverom og mye annet. Banevoktersamlinger er

vennskap, moro, mat og dugnad hånd i hånd. Banevoktersamlingene holdes 5.–8. mai og 9.–11. september. Rovere, ledere og andre voksne ønskes velkommen! Dette er en samling uten deltakeravgift.

HVORDAN FINANSIERES UTVIKLING AV NORDTANGEN

Nordtangen er et ubetjent leirsted og leieinntektene skal dekke driftsutgiftene. Utvikling av stedet må dekkes på annen måte. Gaver fra grupper, kretser og ulike sammenhenger sammen med en egen givertjeneste gjør det mulig å arbeide med videreutvikling av Nordtangen. Vi søker også om støtte fra ulike kilder og tar imot tips med takk.

NORDTANGEN – DITT SPEIDERSENTER

Nordtangen er vårt eget sted. Stedet er en ressurs for hele forbundet. Nordtangen gir gode rammer for:

- Alle typer kurs og ledersamlinger.
- Førerpatruljetur.
- Patrulje-, tropps- eller gruppetur.
- Leir.

Til dere som langtidsplanlegger: I 2018 møtes vi til landsleir i Stjørdal. Leiren ønsker internasjonale gjester fra hele verden velkommen. Kanskje din gruppe skal være vertskap for en utenlandsk gruppe og bruke Nordtangen sammen med gjestene deres noen dager før eller etter leiren? Ledig kapasitet leies ut til andre. På ukedagene besøker flere barnehager og skoleklasser Nordtangen. Vi ønsker velkommen til leietakere fra alle sammenhenger.

70-årsjubileum

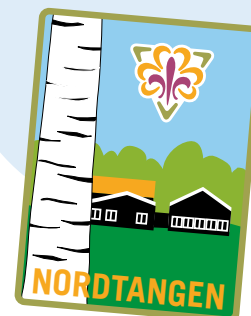
Velkommen til jubileumsfeiring søndag 26. juni. Østlandskretsene har regionleir på Nordtangen, og jubileet er et felles arrangement med regionleiren.

Foreløpig program:

- Speidergudstjeneste kl 12.00.
- Postløp med fokus på Nordtangen gjennom tidene.
- Leirbål med jubileumspreg.
- Lunsj og middag med jubileums-kake i leirens stabsmesse.
- Speidermuseet vil presentere Nordtangens historie.

Du melder deg på ved overføre 150 kr til Oslo krets sin konto 3000 32 43229 før 10. juni.

Se også invitasjonen til jubileumsfeiringen på kmspeider.no.

NORDTANGEN NASJONALE SPEIDERSENTER

- Hovedhus med 35–40 sengeplasser
- Anneks (Gamlestua) med 12–15 sengeplasser
- Gapahuk med plass til 30
- Kanoer til utleie
- Eget kapell
- Leirplass til 800
- Badeplass med flytebrygge
- Utleie via forbundskontoret – post@kmspeider.no
- En egen komite har ansvar for drift og utvikling av stedet
- To årlige dugnadssamlinger
- Les mer på kmspeider.no/nordtangen

MENNESKET MOT NATUREN

«Mennesket mot naturen» heter en BBC-dokumentar, og slik tror jeg ofte vi tenker når vi skal ta med speiderne våre ut på overnattingstur.

TEKST OG FOTO > Bjarte Aarmo Lund //

FOTO > Glenn Gylmer Bach //

NÅR JEG SOM speiderleder pakker ryggsekken min blir den bestandig full. Jeg har vurdert å kjøpe en større, men da ville jeg bare båret enda mer, og jeg syns egentlig en 95L sekk er tung nok. Hvorfor er sekken så full? Jo, fordi jeg har lyst til å være beredt, for det er jo det vi sier: «alltid beredt».

HØSTEN 2015 fikk jeg lov til å delta på «På bar bakke», et kurs der jeg ikke hadde ryggsekk i det store og hele. Alt jeg hadde var en drikkeflaske, klærne jeg gikk i, en kniv, tennstål, tre meter sisaltau og et ullpledd. Jeg overlevde. Jeg skal ikke røpe mer om selve kurset, for det var godt å få dra på tur med blanke ark, uten et klart bilde av hva som skulle skje. Men det viste seg at det å være beredt ikke handlet om å ha med seg alt mulig utstyr, ei heller om å ha med seg fancy eller moderne utstyr. På turen var det ikke menneske mot naturen, det var mennesket i naturen.

GUD SKAPTE OSS i naturen, som en del av sitt skaperverk. Vi har i løpet av de siste generasjonene plassert oss selv utenfor skaperverket, og jeg tror mange av oss faktisk føler seg fremmed i møte med naturen. Tenk

at vi er blitt fremmed for noe vi selv er en del av. En minneverdig opplevelse var å være helt alene, i min selvbygde gapahuk, i nattens mørke. Elva druknet alle lyder, og det var bare meg, naturen og Gud. Mobilen fikk være skrudd av. Jeg var tilstede, akkurat der og akkurat da.

ETTER KURSET har jeg fått lov til å senke skuldrene. Jeg vet at jeg kan overleve i naturen. En sovepose er behagelig, men jeg kan klare meg med klærne jeg har på. Liggeunderlag er komfortabelt, men når jeg er sliten nok fungerer granbar helt greit det også. Et telt er lett å sette opp, men en gapahuk gir meg også ly.

JEG HÅPER FLERE kjenner på naturens kall når det nå igjen åpnes for påmelding til «På bar bakke». Speideren er en friluftsansettelse, og jeg tror vi har mye å vinne på å ha et bevisst forhold til at vi er en del av naturen.

LES MER OM KURSET
PÅ KMSPEIDER.NO

HAUKNESTINDEN

Hvor skal man begynne i prosessen med å finne sitt fjell? Jeg liker å gå på fjell, men det er ikke mange fjell jeg besøker regelmessig, men ett av unntakene ligger i Mo i Rana og heter Hauknestinden.

TEKST OG FOTO > Martin Grønfjell //

NÅR EN FLYTTER fra sin hjemby for å studere får man tid til å se hjemstedet sitt i perspektiv. Det er nærliggende å fortelle litt om byen sin når en blir spurt om hvor en kommer fra. Når sant skal sies, havner Mo i Rana kanskje ikke på toppen av listen over byer med gjennomtenkt byplanlegging, eller lista over kommuner med god arkitektur. Når byen din er bygd rundt stålindustri er det kanskje ikke så rart. I slike samtaler begynner jeg å snakke litt om bykjernen, men kommer fort inn på naturen som finnes rundt om i Rana kommune. Det er den som gjør kommunen til en plass med mange muligheter til å drive et aktivt friluftsliv.

DET ER VEL FLERE som kan skrive under på at det er på tur man får slappet av – ved å komme seg bort fra hverdagen og det vante. Det er kanskje paradoksalt siden naturen rundt oss sjeldent forandrer seg stort, men heller er slik vi forventer. Det er vel det akkurat det mange av oss trekkes etter, noe fast og

trygt å gå til. Fjellet er som oftest slik man forestiller seg og gir deg de opplevelsene du vil ha. Årstidene vil jo selvfølgelig gi områdene en ny omkransning gjennom året, og skaper litt variasjon, men områdene og fjellene i seg selv vil holde seg. I Rana har jeg funnet mitt område som gir meg det jeg vil ha, trygghet og refleksjon i livstilværelsen.

HAUKNESTINDEN LIGGER bare fire kilometer fra sentrum av Mo i Rana, noe som gjør tilgjengeligheten til utmarka stor. Det er flere muligheter for å komme seg opp. Den mest brukte stien er også den bratteste. Den åler seg oppover fjellsiden, først i en tett skog av trær og busker, for så å åpne seg opp når man kommer over tregrensa. Solstrålene må kjempe for å komme seg gjennom det tette teppet av blader under skoggrensa. Det er kaldt og rått nede i skogen, men tankene går mot de varme områdene som åpner seg bare etter noen få høydemeter. Skoggrensa åpner både for solstrålene og en fantastisk utsikt.

PÅ EN GOD DAG er det nesten ikke grenser for hvor langt du kan se. I alle himmelretninger skimtes fjellformasjoner. Mot vest er det mulig å se ut mot storhavet og mot øst ser man inn i de svenske skoger. I sørøst kan man skimte et fjellmassiv som har Nord-Norges høyeste punkt, Okstinden på 1804 meter over havet. Hauknestinden er selv på akseptable 799 meter over havet, noe som kjennes godt på turen opp og ned.

HVIS JEG HAR besøk utenbys fra er det Hauknestinden som står på lista over ting som må oppleves i Rana. Her kan man trekke seg litt unna livet i byen og bare være på tomannshånd for å snakke. Jeg opplever at folk generelt er lettere til sinns når de er på tur. Det skaper mange muligheter for smil, latter og diskusjoner om hvor den beste stien til toppen går, refleksjoner over hvordan været er eller burde være. Her sliter man sammen for å komme seg opp, og deler den fantastiske utsikten sammen.

HAUKNESTINDEN ER et slik fjell som hjelper meg til å reflektere og sette livet i perspektiv. Når jeg står på toppen og ser utover på byen min og landsdelen min tenker jeg – Guds skaperverk har ingen grenser.

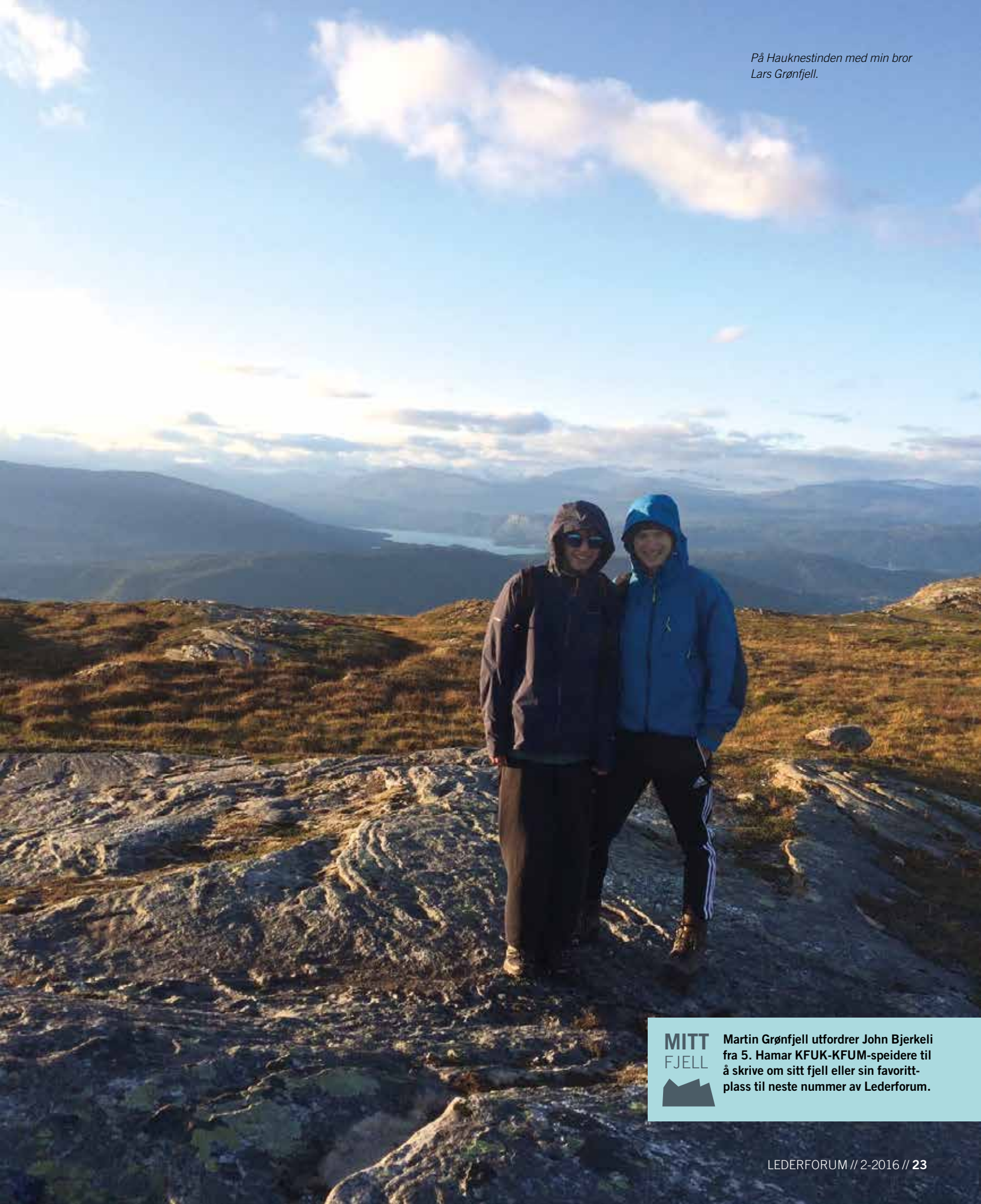
Høsttur til Hauknestinden.
Utsikt mot Okstinden.

Utsikt mot vest på en
varm sommerdag.

*På Hauknestinden med min bror
Lars Grønfjell.*

**MITT
FJELL**

Martin Grønfjell utfordrer John Bjerkeli fra 5. Hamar KFUK-KFUM-speidere til å skrive om sitt fjell eller sin favoritt-plass til neste nummer av Lederforum.

Foto: Harald Undheim

NORSK ROLAND for 128. og 129. gang

TIL SOMMEREN blir Norsk Roland arrangert for 128. og 129. gang. Kanskje du har vært med selv, eller sett gløden i øyene på de som har kommet hjem fra Norsk Roland? Nå har du mulighet til å sende dine speidere på vårt beste patruljeførerkurs. Norsk Roland er for speidere som har deltatt på minst ett patruljeførerkurs, har minst ett år igjen som patruljefører, og som liker leirliv og praktisk speiding. Passer for motiverte speidere født i '02-'00.

NORSK ROLAND er ganske utfordrende og programmet er fullpakket: Avansert leirbygging, leirplanlegging og kyndig patruljeledelse på leir. Avansert førstehjelp, knuter og spleis. Planlegging, natur og friluftsliv, kjennskap til speiding i Norge og utlandet, patruljen på haik, programtips og mye mer.

FOR MANGE ER det kretsleir til sommeren, og ved å sende speiderne på kurs før kretsleiren er de klare til å ta i et tak når gruppa skal på leir. Vi kan love at speiderne vil komme hjem med inspirasjon og ideer til speidermøter, turer og leirer. De fleste Roland-deltakere fortsetter i mange år etter kurset, så hvis du virkelig vil satse på ung ledertrening, engasjere speiderne dine og gi dem en god mulighet til å bli godt kjent med andre speidere fra hele landet, bør du sende dem på akkurat dette kurset.

NORSK ROLAND 128 arrangeres 18.–25. juni på Horve 2 utenfor Sandnes, og kurs nummer 129 arrangeres 25. juli–1. august på Nordtangen. For noen kan det første kurset være før sommerferien, i så fall oppfordrer vi til å delta på 129 som er senere på sommeren.

PRISEN ER 2200 kr hvor 75 % kan fås som Frifondstøtte. Det kan også søkes om opptil 50 % i reisestøtte. Påmelding gjøres gjennom det gamle medlemssystemet mdb.kmspeider.no, eller til post@kmspeider.no innen 21. mai og 27. juni.

KURS OG ARRANGEMENTER SOMMEREN 2016

13.–16.5. KILT

Nordtangen. Født i '03-'00. Påmelding utløpt.

10.–12.6. NM I SPEIDING

Røyken i Buskerud. Født i '06-'00. Patruljene kvalifiserer seg i kretsene. Mer informasjon: nmspeiding.no.

18.–25.6. NORSK ROLAND 128

Horve 2, Sandnes. Født i '02-'00. Påmelding innen 21. mai. Pris: 2200,-.

24.–28.6. GLOBAL WEEK

Kalvøya, Bærum. Mellom 16 og 25 år. Påmelding innen 30. april.

24.–28.6. SPEKTER

Kalvøya, Bærum. Mellom 13 og 30 år. Påmelding innen 8. april.

27.6–15.7. EXPLORER BELT

Italia. Rovere 18-25 år. Påmeldingsfrist er utløpt.

25.7.–1.8. NORSK ROLAND 129

Nordtangen. Født i '02-'00. Påmelding innen 27. juni. Pris: 2200,-.

3.–14.8. ROVERWAY

Frankrike. Rovere over 16 år. Påmeldingsfrist er utløpt.

4.9. FRILUFTSLIVETS DAG

9.–11.9. BANEVOKTERSAMLING

Nordtangen. Rovere og ledere. Påmelding innen 8. september. Gratis!

15.9. GLOBALAKSJONEN 2016–2017 STARTER

15.–18.9. PÅ BAR BAKKE

Vestfold. Ledere over 18 år. Påmelding innen 1. september. Pris: 800,-.

16.–18.9. TRÅKK

Lokalt. Merker kjøpes på speiderbutikken.no.

23.–25.9. ROVERFEMKAMP

Jølster. Født i '00-'91. Påmelding innen 26. august. Pris: 370,-.

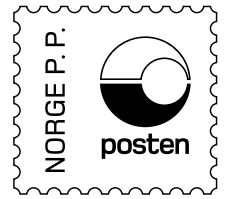
7.–9.10. PATRULJEFØRERVEILEDERKURS

Nordtangen. Født i '00-'91. Påmelding innen 7. september

**Arrangementskatalog og arrangementsplan for 2016
kan lastes ned fra kmspeider.no
Se også arrangementskalenderen på kmspeider.no.**

№ 2/2016

SPEIDERBLADET